

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

PITÄÄKÖ OPPIA TEHDÄKSEEN VAI TEHDÄ OPPIAKSEEN

Alanvaihtajan kokemuksia tekemällä oppimisesta

Mari Karila

Kulttuurintuottajan koulutusohjelma (240 op)

syyskuu 2014

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurintuottajan koulutusohjelma TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Mari Karila	Sivumäärä 37
Otsikko PITÄÄKÖ OPPIA TEHDÄKSEEN VAI TEHDÄ OPPIAKSEEN – Alan vaihtajan kokemuksia tekemällä oppimisesta.	
Ohjaava opettaja Jari Hoffren	
Työn tilaaja Humanistinen ammattikorkeakoulu	
<p>Opinnäytetyössä tutustutaan alanvaihtajan haasteisiin ja mahdollisuuksiin siirryttäessä luovalle alalle kulttuurintuottajaksi. Yksi opinnäytetyön motiiveista on ollut rohkaista uusia haasteita haluavia aikuisia alanvaihtoon opiskelun myötä. Selvityksen näkökulma on aikuisopiskelussa, koska alanvaihtajat ovat pääosin jo työelämässä olevia aikuisia.</p> <p>Oppimisprosessi käsitellään ensin kokonaisuutena ja tämän jälkeen tarkastellaan yksityiskohtaisemmin oppimisen eri osa-alueita; tiedon vastaanottamista, omaksumista ja käsittelemistä. Lähempään tarkasteluun nousee kokemuksellinen oppiminen, koska opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää aikuisopiskelijan opintojen eteneminen tekemällä oppimisen näkökulmasta.</p> <p>Käytännön toteutuksesta kertovassa osiossa työvälineinä olivat tekemällä oppimisen tekniikka, oma tapa oppia, sekä opintoihin liittyvä teoretietous. Kokonaisuutta käsiteltiin omaehtoisen kolmivaiheisen kokemuksen ja etenemisjärjestyksen mukaisesti.</p> <p>Aluksi tutustuin työharjoittelun kautta kulttuurialan ilmapiiriin ja tapaan tehdä töitä. Tämän jälkeen pohdin toteuttamani projektin tuomia haasteita ja mahdollisuuksia. Lopuksi arvioin valmiuksia ottaa kulttuurintuottajan tehtäväkenttää haltuun koulutuksen ja kokemuksen tuomilla taidoilla.</p> <p>Yhteenvedon pohdin mitä lisäarvoa käyttämäni etenemisjärjestys toi tullessaan oppimisen ja kulttuurintuottajan työn kannalta. Selvitin myös, saivatko kulttuurintuottajan opinnot kokemuksellisen oppimisen kautta konkreettisemmat raamit ja tuntuvamman sisällön.</p>	
Kokemuksellinen oppiminen, aikuisopiskelu, alanvaihtaja, työelämä.	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Program in Cultural Management ABSTRACT

Author Mari Karila	Number of Pages 37
Title SHOULD ONE LEARN IN ORDER TO WORK OR WORK IN ORDER TO LEARN- Experiences of a career changer about learning-by-doing	
Supervisor Jari Hoffren	
Subscriber HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	
<p>The thesis focuses on challenges in changing career, and opportunities when changing into creative industry to become a cultural producer. One of the motives of the thesis has been to encourage adults, who are looking for new challenges, into changing their career by studying. The view point of the report is in adult education, since those changing their career are mostly adults, who are already in the working life.</p> <p>The learning process is first discussed in a bigger picture, and after that three different stages in it are examined in more details. These stages are receiving, adopting and processing of knowledge. Closer look will be taken into experimental learning, since the aim of the thesis is to find out the progress of studies of an adult student, from the learning-by-doing point of view.</p> <p>In the section describing the practical execution, the tools I used were the following ones; technique of learning-by-doing, own way of learning, and the theory knowledge related to the studies. The subject was discussed according to the three stages of subjective experience, in chronological order.</p> <p>To begin with, I explored the general atmosphere of the cultural industry and its way of working. This I did through my practical training. After that I reflected the challenges and opportunities of the project I executed. At the end, based on the knowledge gained in the education and experience, I evaluated the readiness to take over the tasks of a cultural producer.</p> <p>As the summary I deliberated what added value the order of process that I used brought, when considering it in terms of learning and career of a cultural producer. I also analyzed if the studies of a cultural producer got more tangible framework and meaningful content via the experimental learning.</p>	
Experimental learning, adult education, career changer, work.	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	5
2. OPPIMINEN	6
2.1 Analyyttinen vai holistinen?	8
2.2 Oppimiskanavat	9
2.3 Tiedon käsittelytapa	10
3. KOKEMUKSELLINEN OPPIMINEN	13
3.1 Kokemuksen ja tiedon yhdistäminen	14
3.2 Flow-kokemukset	16
4. PITÄÄKÖ OPPIA TEHDÄKSEEN VAI TEHDÄ OPPIAKSEEN?	17
4.1 Koulutuksen ja työelämän välinen yhteys	17
5. TUTUSTU – KOE – NAUTI	18
6. REVYY-TEATTERI	19
6.1 Työtehtävät	19
6.2 Haasteet ja kehittämiskohteet	19
6.3 Arvio omasta toiminnasta	21
7. KONSERTTI	22
7.1 Työtehtävät	22
7.2 Haasteet ja kehittämiskohteet	26

7.3 Arvio omasta toiminnasta	28
8. IMPROVISAATIOTEATTERI	29
8.1 Työtehtävät	30
8.2 Haasteet ja kehittämiskohteet	30
8.3 Arvio omasta toiminnasta	31
9. VALMIUDET ALAN VAIHTAJANA	31
10. YHTEENVETO	32

1. JOHDANTO

Käsittelen opinnäytetyössäni kulttuurintuottajan työhön siirtymistä kokemuksellisen oppimisen näkökulmasta. Aihevalinnan perusteena ja motiivina on rohkaista uusia haasteita haluavia aikuisia alanvaihtoon.

Esittelen aluksi oppimisprosessin kokonaisuutena ja tämän jälkeen tarkemmin erilaisia oppimis- ja tiedonkäsittelytapoja. Tarkastelen oppimistyyplejä, jotka ovat omaan kokemukseen perustuen kulttuurintuottajan työn kannalta merkittäviä ja jotka ovat kokemuksellisen oppimisen kannalta olennaisia.

Opinnäytetyön painopiste on esimerkissä, joka etenee kolmivaiheisesti alanvaihtajan haasteita ja mahdollisuuksia tarkastellen. Ensin tutustuin kulttuurialan ilma-
piiriin ja tapaan tehdä työtä. Toisessa vaiheessa toteutin oman projektin, jossa otin riskejä ennen kokemattomien töiden parissa. Kolmannessa vaiheessa hain tuottajan työpaikkaa, jonka saaminen ja siinä onnistuminen, oli vastaus kahden ensimmäisen vaiheen tarpeellisuuteen. Käytännön esimerkkien avulla pohdin saavatko kulttuurintuottajan opinnot konkreettisemmat raamit ja tuntuvamman sisällön kokemuksellisen oppimisen myötä.

Lopuksi selvitän vaihe kerrallaan, miten käytännön kautta saatu oppi kumuloituu seuraavissa vaiheissa. Loppuselvityksen painopiste on riskien ottamisen tärkeydessä suhteessa kokemukselliseen oppimiseen. Katson mitä olennaista ne toivat tullessaan oppimisen ja kulttuurintuottajan työn kannalta.

2. OPPIMINEN

Tarkastelin erilaisia oppimistapamäärittelyjä, joista valitsin opinnäytetyöhöni kaksi jo ennestään tuntemaani. Valitsemissani määritelmässä selvitetään minkälaisia kanavia ja tiedonkäsittelytapoja käytämme oppiaksemme. Ennen oppimistapoihin tutustumista selvitin myös oikean ja vasemman aivopuoliskon tapaa toimia oppimistilanteissa.

Oppiminen on uusien asioiden ja taitojen omaksumista ja pohjautuu aiemmin opitulle synnyttäen muutoksia. Olemme oppijoina yksilöitä koska omaamme erilaiset taustat, kokemukset ja elämän kontekstit. Oppimistapa, kuten opiskelutaitokin vaikuttavat uusien asioiden ymmärtämiseen ja sisäistämiseen. Lisäksi myös aiemmin hankitun tiedon aktivoimiseen. (Ignatius 2010).

KOKONAISMALLI OPPIMISESTA

Kuva 1. Oppimisen kokonaismallin osatekijät. (Tynjälä 2000, 17).

Aina 1950- ja 1960- lukujen vaihteeseen asti oppimisen tutkimuksessa vallitsi behavioristinen suuntaus, joka ei hyväksynyt mitään ihmisen sisäisten mentaalisten prosessien tutkimista vaan tarkasteli oppimista puhtaasti ulkoisen käyttäytymisen perusteella. Näin edellä esitetyn oppimisen kokonaismallin prosessiosa jäi kokonaan tutkimuksen ulkopuolelle.

Behavioristista oppimistutkimusta alkoi 1960 –luvun alusta lähtien syrjäyttää uusi tutkimussuuntaus, jossa aikaisemmin behaviorismin täysin si-

vuuttamat ihmisten kognitiiviset prosessit tulivat nyt tutkimuksen kohteeksi. Tämä muutos on ollut niin radikaalia, että sitä on kutsuttu kognitiiviseksi vallankumoukseksi. Oppimistutkimuksen panopiste siirtyikin oppimisen kokonaismallin rakennetekijöistä keskimmäiseen osaan eli oppijan sisäisiin tekijöihin, oppimisprosessiin, oppimisstrategioihin, kognitiivisten rakenteiden kehittymiseen jne. (Tynjälä 2000, 21).

Taustatekijät

Aikuisopiskelijana voi todeta passiivisen oppimisen ja elämäkokemuksen mukanaan tuoman tiedon monipuolistavan asioiden havainnointia ja tulkitsemista. Passiivisen oppimisen kautta saatu tieto on hyvä pohja uuden opin vastaanottamiselle. Elämäkokemus puolestaan antaa alanvaihtajalle enemmän varmuutta oikean koulutuksen valinnassa ja siihen orientoitumisessa. Tämän myötä motivaatio todennäköisesti lisääntyy ja jopa moninkertaistuu opintojen aikana.

Oppimisprosessi

Oman oppimistavan kartoittaminen on mielekästä myös aikuisopiskelijalle. Tapa oppia on voinut muokkaantua kokemusten ja jopa ympäristön toiveiden myötä. Mikäli omaa oppimistapaa ei ole koskaan kartoitettu, voi oikea tapa olla erilainen kuin miksi sen on alun perin mieltänyt. Oikean oppimistavan löytämisen myötä tiedon vastaanottaminen ja käyttö helpottuvat.

Tulokset

Monimuoto-opinnot ovat keino yhdistää erilaisia opintomuotoja, kuten muun muassa itsenäinen opiskelu, ryhmätyöskentely, luennot, kontakti- ja verkko-opetus. Lisäksi työharjoittelujaksot, jotka auttavat pääsemään uuteen alaan kiinni jo opintojen aikana. Näin ollen oman oppimisen tuomat tulokset ja niistä saatu taito on suoraan hyödynnettävissä käytäntöön.

2.1 Analyyttinen vai holistinen?

Aivojemme vasen ja oikea puoli toimivat eri tavalla. Vasen, eli analyyttinen keskittyy yksityiskohtiin ja oikea, eli holistinen kokonaiskuvan luomiseen. Toinen prosessointitapa kehittyi hallitsevammaksi ja näin ollen määrittelee tavan oppia ja käsitellä tietoa. (Hurtig 2014, 7).

Analyyttinen oppija

Analyyttinen oppija haluaa tietää tarkkaan mitä on tulossa ja etenee yksityiskohdista kokonaisuuteen. Hän tekee yhden asian kerrallaan loppuun asti eikä pidä epämääräisistä kysymyksistä. Analyyttinen oppija tarvitsee faktatietoja päätöksen tekemiseen ja hän työskentelee mielellään yksin. (Hurtig 2014, 8).

Holistinen oppija

Holistinen oppija haluaa ensin tietää kokonaisuuden ja sen jälkeen etenee kohti yksityiskohtia. Lisäksi hän haluaa tietää, mikä asia liittyy mihinkin ja mitä hyötyä mistäkin on. Holistinen oppija liittää opeteltavat asiat omiin kokemuksiin ja tekee päätökset tunnepitoisesti. Hän voi tehdä useita asioita yhtä aikaa ja hän suosii sosiaalista kanssakäymistä. (Hurtig 2014, 8).

Kuva 2 Analyyttisen ja holistisen ihmisen eroavaisuuksia. (Hurtig 2014, 9).

Analyttisen ja holistisen oppijan selkeimmät erot ovat yksityiskohdat tai kokonaisuus. Lisäksi voisi mainita erona vielä fakta tai tunne, sekä tarkkuus ja huolettomuus. Aivopuoliskojen toimintatavoista on melko yksinkertaista löytää omat vahvuutensa. Kulttuurintuottajan työssä olen todennut, että ensin tulisi hahmottaa kokonaisuus ja vasta sitten perehtyä siihen kuuluviin yksityiskohtiin. Kokemuksellisen oppimisen myötä asia tulee todennetuksi, kun lähtee työstämään vaikkapa kulttuuritapahtumaa. Kulttuurintuottajan työnkuvaan kuuluu johtaa projektien eri osa-alueita halliten ja samalla hahmottaen kokonaisuus.

Päätelmieni mukaan uudessa työpaikassa analyttinen ihminen selvittää tarkasti oman roolinsa ja tehtävät. Holistinen puolestaan selvittää mihin osaan organisaatiossa hänen työnsä sijoittuu.

2.2 Oppimiskanavat

Aisteihin perustuvat oppimiskanavat määrittelevät tavan ottaa uusia asioita vastaan. Yksi oppimiskanava on muita vahvempi ja sitä käyttämällä oppii yleensä parhaiten. (Ammattiopisto Luovi 2014, 6).

Visuaalinen

Visuaalinen oppija käsittelee maailmaa silmillään ja suosii kirjoja, kuvia, kalvoja ja monisteita. Hän haluaa hahmottaa kokonaisuuksia ja pitää ympäristön kauneutta tärkeänä. Visuaalinen oppija käsittelee asioita nopeasti ja muistaa ihmisistä kasvot. Katsekontakti on tärkeää ja hän elävöittää puhettaan käden liikkeillä. Oppiminen on vaikeaa pelkästään kuuntelemalla ja hän lukee mielellään vapaa-aikana. (Ammattiopisto Luovi 2014, 6).

Auditiivinen

Auditiivinen oppija pitää luennoista, keskusteluista ja selityksistä. Hän oppii kuuntelemalla ja muistaa ihmisten nimet paremmin kuin kasvot. Auditiivinen oppija etenee kohta kohdalta järjestelmällisesti ja loogisesti. Hän ajattelee ääneen ja

kuuntelee musiikkia mielellään vapaa-aikana. Rytmisyys ja toisto ovat tärkeitä. (Ammattiopisto Luovi 2014, 7).

Kinesteettinen

Kinesteettinen oppija käsittelee maailmaa kehonliikkeiden avulla eikä jaksakaan olla paikallaan. Hän oppii tekemällä ja kokemalla, sekä kaipaa toimintaa ja liikettä koko keholle. Kinesteettinen oppija ei lue mielellään, mutta muistaa mitä on tehnyt. Hän ei pidä katsekontaktista ja suuntaa katseensa liikkuvaan kohteeseen. Lisäksi hän tarvitsee aikaa ja hän harrastaa myös liikuntaa tai muuta toiminnallista. (Ammattiopisto Luovi 2014, 8).

Kuva 3 Aisteihin perustuva oppimiskanavamäärittely. (Ammattiopisto Luovi 2014, 4).

Edellä mainitut aisteihin perustuvat oppimistapaväylät ovat silmä, suu tai keho. Heitä voisi sanoa lukijaksi, puhujaksi tai tekijäksi. Kulttuurituottajan työhön siirryttäessä ja kokemalla oppimisen kannalta kinesteettisellä oppijalla on mielestäni parhaimmat edellytykset ottaa tuottajan työn haasteet vastaan.

Päätelmieni mukaan uudessa työpaikassa lukija painaa mieleen kaikkien kasvot, kun taas puhuja kaikkien nimet. Tekijä lähtee tekemään töitä ja kysyy nimet ja pohtii kasvoja sitten myöhemmin.

2.3 Tiedon käsittelytapa

Tapa käsitellä tietoa on myös yksilöllistä. Kyseiset tavat voi määritellä esimerkiksi seuraavalla tavalla.

Suuntautumaton

Suuntautumattomien oppijoiden mielestä kaikki asiat ovat yhtä tärkeitä, koska he eivät löydä tärkeitä asioita opiskelumateriaalista. He yrittävät näin ollen muistaa kaiken. Suuntautumattomat eivät muodosta kokonaisuutta eivätkä näe opiskeltavan asian hyötyä käytännössä. Lisäksi heillä on hankaluuksia arvioida omaa oppimistaan joten he tarvitsevat tukea muilta. Suuntautumattomien on vaikeaa selviytyä yliopisto opiskeluista ja he käyttävät aina yhtä ja samaa opiskelustrategiaa. He kyllä tiedostavat, että strategiaa olisi hyvä muuttaa. (Tynjälä 2000, 120).

Toistamissuuntautunut

Toistamissuuntautuneet oppijat käyttävät paljon aikaa tärkeiden asioiden löytämiseen ja yrittävät opetella ne ulkoa. Toistamissuuntautuneet opettelevat asian sivu sivulta järjestyksessä ja juuri kuten se on kerrottu tai luettu. He käyttävät paljon aikaa asian opettelemiseen. Tentistä selviytyminen on heille kohtuullisen helppoa, kunhan kysytään kysymykset, joihin voi vastata suoraan kirjasta. Tentin jälkeen asia kuitenkin unohtuu helposti. He eivät yhdistä asioita jo aiemmin opittuun. Kokonaisuuden hahmottaminen ja kriittinen asian pohdiskelu on heille tärkeää. (Tynjälä 2004, 120-121).

Merkityssuuntautunut

Merkityssuuntautuneet oppijat muodostavat opittavasta asiasta kokonaisuuden ja pyrkivät ymmärtämään tärkeimmät asiat. He eivätkä takerru pikkuasioiden tarkasteluun ja liittävät opiskeltavan asian jo aiemmin opittuun. Merkityssuuntautuneet muodostavat oman mielipiteensä asioista ja ovat kriittisiä. He lukevat myös tentin ulkopuolista materiaalia asioiden selventämiseksi. Opiskeltava asia ei kiinnosta, mikäli sitä ei voi soveltaa käytännössä. (Tynjälä 2004, 121).

Soveltamissuuntautunut

Soveltamissuuntautuneille oppijoille on se materiaali tärkeää, josta on heille käytännön hyötyä. He miettivät myös miten omat kokemukset sopivat opiskeltavaan asiaan. Tästä syystä he pystyvät käyttämään tietoa myöhemmin ja opittu asia palautuu mieleen paremmin. He innostuvat asioista niin paljon, että opinnot viivästyvät. Soveltamissuuntautuneet suhtautuvat kriittisesti tietoon ja saattavat kokea hyvin abstraktien asioiden oppimisen vaikeaksi. (Tynjälä 2004, 121).

Kuva 4 Tiedon käsittelytavat (Tynjälä 2004, 121-122).

Suuntautumaton ja toistamissuuntautunut ovat pikkutarkasti ja järjestyksessä toimivia oppijoita. Heidän oppimistapansa eivät sovellu toimintaa vaativan oppimiseen, koska he eivät tarvitse yhteyttä käytäntöön.

Kokemuksellisen oppimisen kannalta merkitys- ja soveltamissuuntautuneet ovat mielestäni tiedonkäsittelytavoiltaan lähimpänä kulttuurintuottajan työkenttää. Kokonaisuuden muodostaminen ja olennaisten asioiden havaitseminen, sekä niihin tarttuminen on merkityksellistä kulttuurintuottajan työssä. Merkitys muodostuu sitä suuremmaksi, mitä isompi tehtäväkenttä on hoidettavana. Asioita voi käsitellä tuomalla oman kriittisen mielipiteensä julki, jotta voi tehdä päätöksiä ja jalostaa olemassa olevaa tietoa. Kokonaisuuden kasaaminen ja jokaisen osapuolen siihen sovittaminen on haasteellista jo sellaisenaan, joten kriittisyys ja päättäväisyys ovat olennaisen tärkeitä. Opiskelussa käytetty materiaali on hyvä käsitellä käytännön hyötyä.

tännön toimien kautta ja myös omatoimisesti lisämateriaalia hankkimalla. (Tynjälä 2004, 121).

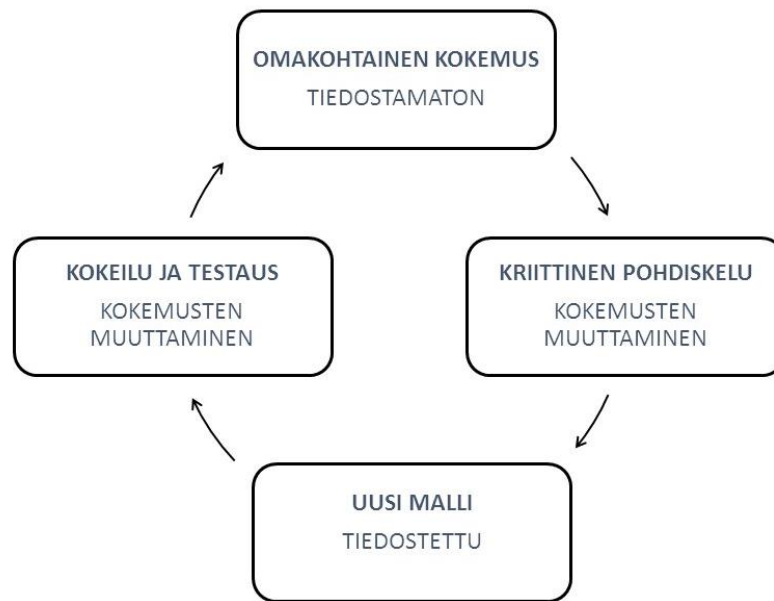
Päätelmieni mukaan uudessa työpaikassa kaksi ensimmäistä tutkii työpaikan materiaalit, niin ettei mitään jää huomaamatta, kun taas kaksi muuta lähtee tekemään käytännön töitä ja hyödyntää myös aiempaa tietoa.

3. KOKEMUKSELLINEN OPPIMINEN

Organisaatiokäyttämisen professori David A. Kolbin kokemuksellisen oppimisen teoria perustuu oletuksille, että ihmisellä on jo työkokemusta ja hän osaa arvioida omaa toimintaansa. Lisäksi hän on motivoitunut itsensä kehittäjä. Kolbin mallia on käytetään erityisesti aikuisten keskuudessa. (Ojala 2002, 122).

Kokemuksellisen oppimisen teoriassa lähtökohtana ovat henkilön aikaisemmat kokemukset ja niistä syntynyt näkemys. Omien kokemusten tiedostaminen auttaa oppijaa hyödyntämään näitä uuden opittavan asian lähtökohtana. (Pohjonen 2003, 12-13).

Kolbin mallin mukaan ensin edetään tiedostamattomasti osallistumalla ja hankkimalla käytännön kokemusta. Tämän jälkeen tarkkaillaan omaa toimintaa kriittisesti ja tehdä johtopäätöksiä sekä muutoksia. Seuraavassa vaiheessa toiminnalle luodaan uusi malli. Lopuksi kokeillaan ja testataan asioita käytännössä ymmärryksen ja kokemuksen kautta saadun opin avulla. (Ojala 2002, 123).

Kuva 5 Kokemuksellisen oppimisen malli (Leppilampi 2012, 8).

3.1 Kokemuksen ja tiedon yhdistäminen

Kolbin Kokemuksellisen oppimisen teoria sisältää etenemismallin lisäksi neljä oppimistyylin pääryhmää. Kussakin oppimistyylyssä on ensisijainen käyttäytymismallinsa.

Tarkkailija

Tarkkailija keskittyy hankkimiansa kokemusten pohdiskeluun ja jättäytyy mielellään taka-alalle Hän on hyvin harkitsevainen ja varovaisuuteen taipuvainen. Tarkkailija kuuntelee muita ja tekee heistä havaintoja. Hän pitää omista toimistaan matalaa profiilia ja on suvaitsevainen muita kohtaan. (Rantanen 2010, 23).

Päätelijä

Päätelijä keskittyy päätelmien tekoon loogisella ajattelulla. Päätelijä yhdistää teoriiat sekä käytännön kokemukset ja tekee näiden perusteella omat johtopäätöksensä. Hänen toimintansa on loogista ja kokonaisvaltaista. Usein hänellä on taipumusta täydellisyyden tavoitteluun. Lisäksi pitkälliseen harkintaan, mahdollisim-

man suuren varmuuden saavuttamiseksi, jonka jälkeen hän vasta ryhtyy käytännön toimiin. (Rantanen 2010, 23).

Osallistuja

Osallistuja keskittyy uusien kokemusten hankkimiseen ja elää nykyhetkessä, "tässä-ja-nyt". Hän haluaa kokeilla kaikkea mahdollista, mutta on taipuvainen toimimaan ensin ja ajattelemaan vasta sitten. Hän nauttii tajunnanvirtatekniikoista ja aivoriivistä ja on luonteeltaan seurallinen Hän pitkästyä herkästi asioiden hitaaseen etenemiseen. (Rantanen 2010, 23).

Toteuttaja

Toteuttaja keskittyy ideoiden ja teorioiden toteuttamiseen. Toteuttaja haluaa kokeilla uusia ideoita ja teorioita, että hän tietää toimivatko ne käytännössä. Hän ryhtyy herkästi tuumasta toimeen ja on kärsimätön jos asioita märehditään. Hän on käytännöllinen ongelmien ratkoja ja hänen mielestä aina on olemassa jokin uusi ja parempi tapa asioiden ratkaisemiseksi. (Rantanen 2010, 23).

Kuva 6 Kolbin neljä pääryhmää oppimistyyleistä.

Tarkkailija ja päättelijä ovat oppijatyyppejä, joiden on mielestäni hankalaa toimia kulttuurin saralla tuottajana. Täydellisyyden tavoittelu ja taka-alalla toimiminen on haasteellista luovalla alalla nimenomaan tuottajan tehtävissä. Täydellisyyden tavoittelun saadessa liian suuren painoarvon jää moni tärkeämpi ja olennaisempi asia liian vähälle huomiolle. Taka-alalla toimiminen puolestaan estää eri tahojen kanssa asioiden hoitamisen. Näin ollen esimerkiksi toiminnan johtaminen ja päätöksenteko siirtyisi muille kuin tuottajalle.

Osallistuja ja toteuttaja soveltuvat mielestäni parhaiten kulttuurintuottajan tehtäväkenttää hoitamaan. Toimimalla ”tässä ja nyt” periaatteella, sekä etsimällä aina uusia ja vielä parempia toimintamalleja pystyy tekemään nopeita ratkaisuja ja toimimaan innovatiivisesti. Käytännönläheinen ongelmien ratkaisukyky on tuottajan työssä tärkeä, koska esimerkiksi tapahtuman järjestäminen sisältää paljon eri tahojen kanssa käytännön läheistä toimintaa.

3.2 Flow-kokemukset

Flow on olotila, jolloin unohtaa kaiken ympäriltään ja samanaikaisesti asiat luistaa. Flow-tilassa vallitsee täydellinen keskittyminen. Flow on mahdollista saavuttaa, mikäli tekeminen on vaihtelevaa ja voi käyttää aivonystyröitä. Flowhun päästään, kun toiminta vaatii osallistumista ja tekemisellä on selvät tavoitteet. Kaikki ihmiset voivat saavuttaa flown, joko työelämässä tai vapaalla. Esimerkkinä voisi mainita elokuvan seuraamisen. Kannattaa hakeutua tilanteisiin, joissa on jo kokenut flown, vaikka se ei olekaan tahdonalainen olotila. Häiriöttömässä tilassa flown voi saada pysymään pidempään. (Mikonen 2012).

Omat Flow-kokemukset löytyvät oman ja itselle mielekkään alan hahmottamisen myötä. Esimerkiksi työharjoittelujaksot ovat oikea tapa huomata näiden kokemusten olemassa olo tai niiden puuttuminen. Oikean alan ollessa kyseessä Flow-kokemuksia saattaa olla kaiken aikaa.

4. PITÄÄKÖ OPPIA TEHDÄKSEEN VAI TEHDÄ OPPIAKSEEN?

"Sen, mikä meidän tulee oppia tekemään, me opimme tekemällä." Aristoteles

Opinnäytetyöni sisältää kolmivaiheisen esimerkin oppimisen eri vaiheista. Prosessi sisältää työharjoittelun, oman projektin työstämisen ja kulttuurintuottajan työtehtävät.

Prosessi etenee kokemuksellisen oppimisen kautta. Kyseessä on alan vaihtaminen ja sen myötä uusien haasteiden vastaanottaminen. Tarkastelun kohteena ovat alan vaihtajan mahdollisuudet sulautua uuteen ympäristöön kokemuksellisen oppimisen kautta. Haasteet otetaan vastaan ja ratkaistaan pala kerrallaan siirtyen kohteesta toiseen. Esimerkki sisältää vaiheet, joissa jokaisessa on omat opit ja niiden työstämisessä omat haasteensa. Olennaisinta on tekemällä oppiminen ja kokemalla tiedon saaminen.

4.1 Koulutuksen ja työelämän välinen yhteys

Opiskelijoiden työharjoittelujaksoilla opitaan oikeilla työpaikoilla käytännön töitä. Käytännön toimintaan liittyvässä oppimisessä ei riitä pelkän teorian ja mallin tietäminen. Ammatillisiin opintoihin liittyy kiinteästi kokemuksellinen oppiminen, koska työharjoittelut tapahtuvat todellisessa työkontekstissa. Tavoitteena on näin ollen uusien käytäntöjen oppiminen.

Kokemuksellinen oppiminen edellyttää yleensä, että oppijalla on työ- ja toimintakokemuksia. Näiden kokemusten pohjalta opiskelija pystyy hahmottamaan, mitkä työt ovat oppimisprosessin kannalta relevantteja. (Pohjonen 2003, 12-13.)

Työssäoppiminen parantaa opiskelijoiden ammatillista osaamista ja valmiuksia työelämää ja elinikäistä oppimista varten. Kokeiluissa on havaittu, että työssäoppiminen on tehokas oppimismenetelmä ja että se auttaa opiskelijoiden työllistymistä. Oppilaitosten ja työpaikkojen välisen yhteistyön on todettu olevan hyödyksi sekä yrityksille että oppilaitoksille ennen kaikkea tuoreiden näkökulmien saamisessa ja uusien työntekijöiden rekrytoinnissa. Työssäoppimisessa on kyse oppimisympäristön laajentami-

sesta työpaikoille. Oppilaitoksessa ja työpaikoilla tapahtuva oppiminen täydentävät toisiaan tutkinnon tavoitteiden saavuttamisessa. (Määttä, Kotamäki, Keränen, Pönkä, Heino 2002, 5-6)

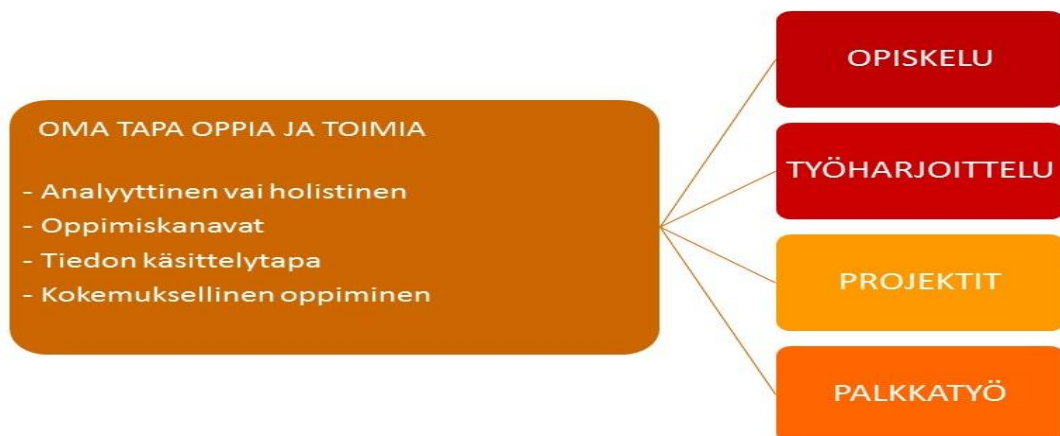
5. TUTUSTU – KOE – NAUTI

Tausta ja tavoitteet

Työhistoriani sisältää monivuotisen työskentelyn toimistossa, jossa työtehtävät olivat toistuvia ja rutiiniluonteisia.

Kulttuurintuottajan koulutuksen aloittamisen myötä on alan vaihtaminen tullut mahdolliseksi. Opintojen sisältämät työharjoittelut antavat keinon päästä kokeilemaan työskentelyä käytännössä ja mahdollisuuden verkostoitua.

Kokemuksellisen oppimisen prosessi sai alkunsa, kun huomasin eteneväni nopeasti juuri tekemisen ja kokemisen kautta. Aidossa työympäristössä aistin ilmapii-riä, loin kontakteja ja tutustuin työyhteisön kulttuuriin ja työtapoihin. Itse työtehtävät tulivat tutuiksi onnistumisen ja epäonnistumisen kautta. Vaikeudet ja epävarmuus opettivat parhaiten, mutta ilman onnistumisen elämyksiä ei olisi selvinnyt.

Kuva 7 Kokemuksellisen oppimisen kohteet.

Tavoitteena on selvittää vaihe kerrallaan voiko käytännön kautta saatu oppi kumuloitua seuraavassa vaiheessa.

6. REVYY-TEATTERI

Valitsin työharjoittelupaikkani sen mukaan mikä *tuntui* hyvältä. Tämä oli mielestäni oikea tapa tehdä valinta. Teatterissa pääsin haistelemaan tunnelmaa ja tutustumaan alaan sisältä päin.

Tehtäviini kuuluivat lipunmyynti, markkinointikirjeiden laatiminen ja lähettäminen. Työharjoittelun tavoitteena oli myös saada kuva koko tuotantoprosessista ja sen etenemistahdista. Lisäksi tutustuin eri työryhmien työskentelyyn haastattelemalla ja seuraamalla läheltä heidän työtään.

6.1 Työtehtävät

Lipunmyyntijärjestelmä oli ennetään tuntematon, mutta muutaman päivän harjoittelun jälkeen hoidin Lippupalvelun kautta teatterilippujen varauksia ja myyntiä. Luin ensin ohjeita, mutta se vei liian kauan aikaa, joten istuin koneen ääreen ja aloin vastaamaan puhelimeen kirjaten varauksia ja ostoja.

Markkinointikirjeiden laadintaan sai vapaat kädet, koska tärkeintä oli että lippuja menisi kaupaksi. Kuuntelemalla toimistoväen keskusteluja, sain paljon arvokasta tietoa siitä miten kulttuurialalla mainostetaan ja markkinoidaan. Esimerkiksi milloin mikäkin markkinointi aloitetaan ja mitä ne taloudellisesti vaativat. Pääasialliset työtehtäväni oli lippujen myynti ja markkinointi.

6.2 Haasteet ja kehittämiskohteet

Koko teatterimaailma tuntui ensin termistönsä puolesta vieraalta. Esimerkiksi ensimmäisen puoliajan läpimeno ja lukuharjoitukset, mietin mitä ihmettä mahtavat tarkoittaa?

Haasteena koin myös oman itseni ja olotilani. Olin hämilläni ja voin sanoa, että jopa arka. Alussa pääasiassa seurailin muiden tekemää työtä, en niinkään lähtenyt mukaan toimintaan. Työympäristö ja teatterimaailma olivat niin vieraita, että en alussa tiennyt mitä voin odottaa ja mitä minulta odotetaan. Mielestäni ”ulkopuolisen” voi olla aluksi hieman vaikeaa päästä sisälle taiteelliseen työyhteisöön.

Tuntiessani itseni hieman ulkopuoliseksi aloin pohtimaan haastatteluiden tekemistä. Alun perin oli tarkoitus haastatella vain nimekkäimpiä taiteilijoita, mutta ulkopuolisuuden tunteen vuoksi laajensin haastateltavien määrää. Tämä osoittautui oivaksi tavaksi päästä sisälle työyhteisöön ja tutustumaan ihmisiin. Opiskelijana ja työharjoitusta tekevänä ei tarvinnut perustella haastatteluiden tekemistä ja huomasin myös miten mielellään ihmiset puhuvat omasta työstään.

Taiteilijoiden ja muun työryhmän töistä opin parhaiten juuri haastattelemalla. Haastattelin jokaisen tehtäväryhmän työntekijää; valomies, äänimies, lavastaja, tarpeistonhoitaja, ompelijat, maskeeraaja, kampaajat ja ohjaaja. Seurasin myös jokaisen työn tekemistä eri päivinä. Taiteilijoista tein hieman pidemmät haastattelut, joiden myötä avautui vielä enemmän tunnelmaa kulttuuripiireistä.

Taiteilijoiden työhön tutustuin suurella mielenkiinnolla seuraten miten teatteriesityksiä hiottiin esityskuntoon. Asiat näyttivät sujuivan tehokkaasti ja ammattitaitoisesti naurulla sekä voimasanoilla höystettynä. On hyvä nähdä miten paljon työtä ja taitoa vaatii saada ihmiset nauramaan ja nauttimaan puolitoista tuntia. Ohjaajan rooliin tutustuin niin ikään harjoitusten seuraajana.

Teatterin tuottajan haastattelun kautta avautui kokonaiskuva revyyntuotantoprosessista ja myös tuottajan roolista tässä kyseisessä kokonaisuudessa. Häneltä opin myös millä aikajänteellä kokonaisuus muokkaantuu.

Teatteriperhe on kuin perhe, joiden työtavat ovat hioutuneet yhteen. Aikaisemmat kokemukseni sisältävät vain suuria työyhteisöjä, joten tuntui kuin olisi mennyt teatteriperheen elämää seuraamaan. Teatterissa oli työntekijöitä, joiden äiti, isä

tai lapsi kuului työryhmään, tai oli ainakin joskus kuulunut. Puheista huomasin myös, että työntekijät olivat ”meidän porukkaa”. Oli mielenkiinoista huomata, että monella työntekijällä oli yhteyksiä myös muihinkin teattereihin samanaikaisesti.

Kysyin haastatteluissa kaikilta työntekijöiltä ainakin yhden yhteisen kysymyksen; *”milloin tulit tähän teatteriin töihin”*. Vastaus oli yleensä esimerkiksi; *”silloin kun oli esitys nimeltään teatterikärpänen”*. Työsuhteen kestävyys määrittely työntekijöillä kulkee siis näytöksen nimestä toiseen, eikä vuosiluvusta toiseen.

6.3 Arvio omasta toiminnasta

Haastatteleamalla henkilökuntaa sain arvokasta tietoa kunkin konkreettisista työtehtävistä ja siitä miten mikäkin integroitui muiden työtehtäviin. Opin tehokkaasti olemalla paikalla. Läheinen kontakti ja keskustelut työryhmän kanssa toi tutuksi tunnelman, termistön ja tuotantoprosessin.

Oppimiskanavana käytin tässä kuten kaikissa muissakin kinesteettistä tapaa, eli tein asioita jotka tekemisen kautta jäi mieleeni. Käsittelin saamaani tietoa merkityssuuntautuneesti, eli muodostin asioista kokonaisuuden. Oppimistyylini tässä työpaikassa oli itselleni melko vieras, eli tarkkailija. Huomasin ottaneeni tarkkailijan roolin, koska vasta tunnustelin aisteillani ilmapiiriä ja ihmisiä. Mikäli työsuhteeni olisi kestänyt kauemmin tilanne olisi muuttunut.

Työharjoittelun päätyttyä olin imenyt itseeni teatterimaailman ilmapiiriä ja oppinut paljon taiteilijoiden ja tuotantoporukan tavasta toimia. Tämän työpaikan jälkeen tiesin, että kulttuurintuottajan työ on oikea toive tulevaisuuden työstä. Tunne alan vaihtamisen tärkeydestä vain vahvistui, vaikka toiminkin suurelta osin tarkkailijana.

7. KONSERTTI

Työharjoittelun jälkeen alkoi mielessäni pyöriä ajatus omasta kulttuuritapahtuman toteutuksesta. Riskit onnistumisesta oli olemassa, mutta koska oli kova halu päästä eteenpäin, niin kokemusta oli hankittava. Talkoovoimin rakennettu hyväntekeväisyyskonsertti toteutui nuorten mielenterveystyön tueksi vuonna 2013 Helsingissä. Aiheina olivat mm. ennaltaehkäisevän työn tärkeys, mielen hoitamisen merkittävyys, sekä musiikin parantava ja terveyttä ylläpitävä voima.

7.1 Työtehtävät

Työtehtäviini kuului olla tuottajan tehtäväroolissa ja vastata viimekädessä kaikesta konserttiin liittyvästä. Nimitin itseni konsertin vastaavaksi tuottajaksi jonka jälkeen tein suunnitelman konsertin kokonaisuudesta.

Aikataulun suunnittelu

Projektin alkuperäisen suunnitelman mukaan kuului ensin hankkia asiasisällön yhteistyökumppanit ja sen jälkeen lähteä hakemaan taloudellista tukea. Tämän jälkeen oli vuorossa konserttipaikan ja – päivämäärän valinta. Luontevana jatkona edellisiin oli artistien valinta ja markkinoinnin aloitus. Tarkoituksena oli, että kaikkien edellä mainittujen asioiden siivittämänä olisi konserttiin asti aikaa keskittyä asia- ja musiikkisisällön suunnitteluun, sekä toteutukseen.

Ajan ja paikan valinta

Paikaksi valitsin ensin maksuttoman Kulttuurikeskuksen, mutta kyseinen paikka ei ollut loppujen lopuksi vapaana toivomaani ajankohtaan. Etsinnän jälkeen päädyin maksulliseen teatteriin, joka osoittautui kuitenkin hyväksi valinnaksi. Teatteria katsastaessani sain kuulla paikan edustajalta, että artistit tykkäävät esiintyä siellä, koska yleisö on aivan kuin sylissä. Kävin toteamassa asian esiintymislavalta ja näin se oli minunkin mielestäni. Tämä sopi erinomaisesti konsertin luonteeseen ja tavoitteeseen.

Asiasisältö

Asiasisältö koostui konsertin nettisivujen kirjoituksista ja konsertissa esitetyistä inserteistä. Yhteistyökumppaneiksi hankin useita nuoria auttavia tahoja ja musiikki-terapian asiantuntijat. Yhteistyökumppanit olivat mukana myös inserttien valmistusprosessissa ja osa jopa näyttelemässä. Nettisivukirjoitukset olivat yhteistyökumppaniorganisaatioiden asiantuntijoiden laatimia. Kirjoituksien avulla lukijoille, eli nuorille annettiin ajankohtaista tietoa mielen terveyden hoitamisesta ja ylläpitämisestä. Näin ollen nuoret saivat yhteystietoja ja linkkejä eri auttaviin tahoihin.

Musiikillinen sisältö

Musiikkikappaleiden esitysvuoroilla oli teemaan soveltuva ja tarkkaan harkittu järjestys. Artistien esiintymisjärjestyksen olin suunnitellut täydentämään jokaisen insertin tunnelmaa, tai päinvastoin.

Konserttia varten valmistettiin kaksi kappaletta, joista toinen oli nimikkokappale. Toinen puolestaan konsertin lopussa esitetty laulu, jonka tarkoitus oli jättää kuuntelijoille mietittävää kotimatalle ja vaikka kotiin asti.

Markkinointi

Markkinointisuunnitelman tein heti hyväntekeväisyyskonsertti idean syntymisen jälkeen. Se oli tarkkaan mietitty ja toteutukseen osallistui myöhemmin myös ohjausryhmän jäsenet. Markkinoinnin tueksi ilmoittautui toukokuussa henkilö, joka vastasi hyvin pitkälle markkinoinnin käytännön toteutuksesta ja uusien markkinointikeinojen keräämisestä. Ohjausryhmä osallistui myös omien kontaktien ja työyhteisöjen sähköisten viestimien kautta markkinointiin.

Markkinointikanavana käytettiin kaikkia mahdollisia maksuttomia väyliä. konsertin Facebook- ja nettisivut, sähköpostit (koulut, tukikodit, aikuisoppilaitokset, ym.), Sharewood, yhteistyötahojen netti- ja Facebooksivut, henkilökohtaiset nettisivut, tapahtumailmoitukset lehtien verkkosivuilla, lehdistötiedote. Maksullisia ka-

navia olivat flyerien jako kirjastoihin, nuorisotaloille ja kauppakeskuksiin, sekä kouluihin ja tukikoteihin.

Ohjausryhmä ja viestintä

Kasasin konsertille ohjausryhmän, jonka koko oli lopulta 15 henkilöä. Jokaisen yhteistyökumppanin organisaatiosta oli yhdestä kolmeen henkilöä mukana ohjausryhmässä. Lopullinen kokonpano varmistui kaikkien yhteistyökumppaneiden vahvistumisen jälkeen. Ohjausryhmän kasaaminen sujui mutkattomasti ja palaverien aikataulujen sopiminen helposti, vaikka mukana oli eri puolella suomeakin asuvia ihmisiä. Suurin osa jäsenistä oli nuoria auttavien tahojen edustajia ja musiikkiterapian asiantuntijoita. Mukana ohjausryhmässä oli tämän lisäksi tuottaja ja markkinoinnin, sekä tuotannon vahvistukset. Tapasimme ensimmäisen kerran elokuussa 2012. Kävimme läpi projekti- ja markkinointisuunnitelman, sekä jo melko pitkälle valmistuneet nettisivut.

Ohjausryhmän jäsenet antoivat nuorten mielenterveyteen liittyviä asiantuntijakommentteja ja vinkkejä, joiden pohjalta lähdimme työstämään asiaosuutta nettisivujen kautta. Netti sivujen tarkoitusta ja ulkonäköä pohdittiin yhteisesti ohjausryhmän kokouksessa. Lisäksi selvitimme millä pääaiheella lähdemme viemään nuorten mielenterveysteemaa eteenpäin.

Viestintä oli vilkasta ohjausryhmän ensimmäisestä kokouksesta lähtien, jatkuen konsertin jälkeiseen aikaan asti. Konsertin ohjausryhmän kanssa käyty sisäinen viestintä tapahtui sähköpostin välityksellä. Ulkoinen viestintä puolestaan oli lähinnä markkinointia ja lehdistön, sekä radio- ja tv kanavien kosiskelua.

Talous

Tein koko projektille talousarvioin ilman taloudellista tukea tai ulkopuolisia rahoittajia. Rohkeus konsertin järjestämiseen tuli sitä kautta, että edellinen samanniminen konsertti vuonna 2008 rakennettiin täysin ilman taloudellista tukea.

Sponsorointihakemuksia lähti useita. Hain tätä kautta pääosin palkinoja konsertin kilpailuihin ja tukea markkinointikuluihin.

Pääsylipputulot päätettiin käyttää teatterin vuokran maksuun ja Teostokorvauksiin. Loppuosa oli tarkoitus lahjoittaa nuoria auttaville tahoille tasapuolisesti. Laskin etukäteen paljonko tulee myydä lippuja, että olemme omillamme. Tavoite saavutettiin, mutta ei ylitetty.

Konsertin lähtökohtana oli toteuttaa kaikki tarvittaessa ilman ulkopuolista taloudellista tukea. Suunnitelmana oli kuitenkin hakea sponsorointi ja avustushakemusten avulla tukea tuotantokuluihin ja konserttipaikan vuokran maksuun.

Luvat ja sopimukset

Konsertille hankittiin Teostolta lupa musiikin esittämiseen ja konsertin jälkeen lähetettiin ilmoitus esitetyistä kappaleista tekijöineen ja minuuttimäärineen. Gramex-korvauksia ei tarvinnut maksaa, koska kaikki esitykset olivat live-esiintymisiä.

Yhteistyösopimukset laadittiin nuoria auttavien tahojen sekä insertit valmistaneen oppilaitoksen kanssa. Työtodistuksia laadittiin videoita työstäneille oppilaille, sekä markkinoinnissa mukana olleelle ohjausryhmän jäsenelle. Artistien eikä juontajien kanssa laadittu esiintymissopimusta.

Olin projektissa asioiden ja ihmisten johtajana. Pääpainon oli enemmänkin asiajohtajuudessa. Johdin projektin työryhmiä, joissa kaikissa oli omat vastuhenkilöt. Inserttien työryhmien kanssa oli ajoittain myös ihmisten johtamista. Seuranta oli melko tiivistä inserttien työryhmien suhteen ja uskon että se ei aina tuntunut heistä mukavalta. Heillä oli selkeitä mielipiteitä ja mielenkiintoisia ideoita. Kaikkia ei kuitenkaan voinut toteuttaa tämän projektin kohdalla. Tein kantani aina selväksi melko pian. Tiesin, että oppilaat olivat tehneet valtavasti töitä inserttien kanssa, joten annoin positiivista palautetta aina kun siihen oli aihetta. Näin miten oppilaat arvostivat mielipiteitäni.

Toteutin suurimman osan asioista itse ja yksin, joten delegointi onnistui vain osittain. Mukana oli paljon opiskelijoita. Pääosin asiat vain tapahtuivat ja kaiken saatavilla olevan yhteistyön otin ilolla vastaan. Asiat etenivät ja loksahdivat pala kerrallaan paikalleen.

Projektiin osallistui yhteensä noin sata ihmistä eri aloilta. Monipuolisen yhteistyön mahdollisuus tuli hyvin esiin tämän projektin kohdalla.

Konsertti sisälsi tuotannon eri osa-alueita, kuten talous, markkinointi, aika ja paikka, asia- ja musiikillinen sisältö. Eri osa-alueiden yhteensovittamiseen tarvittiin oikeanlaisia päätöksentekotaitoja ja hyvää organisointikykyä. Organisaatiokykyä löydän itsestäni, mutta päätöksentekotaitoja olen oppinut hyvin paljon matkan varrella. Organisointitaitoni oli suurena apuna koko projektissa. Kaikki oli koko ajan tiedossa, mikä on tämänhetkinen tilanne ja mitä tehdään seuraavaksi.

7.2 Haasteet ja kehittämiskohteet

Konsertin myötä tuli eteen useita työtehtäviä joihin ei aikaisemmin ollut mitään kosketuspintaa. Osaaminen tai osaamattomuus tuli eteen haasteina jotka täytyi ottaa vastaan ja joihin tuli etsiä ratkaisut.

Markkinointi

Yhteistyötahojen vahvistumista odotellessa olisi pitänyt käyttää aikaa markkinointiyhteystietojen keräämiseen. Asiakasrekisterin laatiminen olisi ollut ensiarvoisen tärkeää heti alusta lähtien ja jatkaa melkein konserttipäivään asti. Oikeiden päätävien henkilöiden yhteystietojen etsiminen on niin kovaa ja aikaa vievää työtä.

Hyväntekeväisyyskonsertti idean takana ja yhteistyökumppanina olisi pitänyt olla alusta asti sitoutunut sosiaalipuolen osaaja tai terveyden huollon ammattilainen. Muiden asiasisältöön liittyvien yhteistyökumppaneiden hankinta olisi ollut helpompaa ja väylät tiedon saamiseen todennäköisesti nopeammat. Näin ollessa olisin tuottajana voinut keskittyä enemmän kokonaisuuden hallintaan ja musiikillisen

osuuden suunnitteluun. Artistien, kuoron ja orkesterin hankintaan olisi jäänyt enemmän aikaa ja resursseja.

Musiikki

Ajankohdan ja päivämäärän päättäminen on olennaisen tärkeää päästäkseen neuvottelemaan artistien mahdollisesta esiintymisestä. Heille voi olla tärkeää paikan ja päivän lisäksi konkreettinen kellonaika.

Oppilaitokset lähtevät mielellään mukaan projekteihin. Yhteistyötä käynnistettäessä on hyvä ensin selvittää kurssien ja lomien ajankohtia. Lisäksi kartoittaa esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten ja penkkareiden päivämäärät. Konsertin päivämäärä osoittautui melko monelle koulun orkesterille ja kuorolle hankalaksi, joten ajankohdan valintaa varten olisi pitänyt tehdä taustatyötä vielä tarkemmin.

Minkään koulun orkesteria emme saaneet mukaan, koska samalla viikolla oli penkkarit ja niiden myötä kouluilla kiirettä ja muitakin tapahtumia. Olisimme saaneet erittäin tasokkaan koulun orkesterin, mutta ajankohta ei sopinut.

Musiikillisen sisällön työstämiseen tulisi olla rahaa, jotta sen voisi hoitaa ammattihenkilö. Sisällön suunnittelu oli minulle, epämusikaaliselle ihmiselle suoraan sanottuna vaikeaa. Vaikka pidinkin siitä työtehtävästä ja suunnittelusta, niin pelkäsin että teen jotain ihan väärin.

Talous

Taloudellista tukea voi hakea monesta eri kohteesta ja sponsoreita suoraan netin kautta. Useat tahot ovat nettisivuillaan määritelleet minkälaisille projekteille antavat lahjoituksia. Sponsorointihakemuksiin saa tosin hyvin huonosti vastauksia. Takaraja omalle odottamiselle on hyvä määritellä. Odottaa ei kannata oikeastaan ollenkaan, vaan laittaa uusia hakemuksia eteenpäin, vaikka joku avustus tuntuisi puhelinkeskustelun perusteella jopa mahdolliselta. Sponsorointihakemuksissa oli sääntönä pitkäaikainen odottaminen lähes kaikkien tahojen kanssa.

Taloudellisen tuen saaminen ensimmäisenä on kaikkein tärkein ja koko projektin lähtökohta. Kannattaa miettiä tarkkaan aloittaako projektin työstämisen ilman varmuutta taloudellisesta tuesta. Pitää muistaa, että pelkät lupaukset sanallisesti ei riitä.

Pitkän odottelun ja lisäkyselyiden jälkeen tuli usein kielteinen päätös tai ei päätöstä ollenkaan. Yhden kerran sain jopa myönteisen päätöksen, joka oli tarkoitettu toiselle taholle, mutta sähköposti tuli vahingossa minulle.

7.3 Arvio omasta toiminnasta

Konsertissa oli useita työtehtäviä joita en ollut aiemmin tehnyt. Suurin ja aikaa vievin tehtävä oli vakuuttaa yhteistyökumppaneille olevansa yhteistyön arvoinen. Eräs yhteistyökumppani jäi pois, koska tuottajan taustani ei ollut heille riittävän vakuuttava.

Ensimmäinen harkintavirhe tapahtui odottaessa yhden yhteistyökumppanin vastausta liian kauan. Mikäli olisin lähtenyt muutaman kuukauden odottelun jälkeen pyytämään muita tahoja mukaan, olisi projekti lähtenyt etenemään nopeammin. Taloudellista tukea olisi voinut hakea vuoden 2011 lopulla useammastakin paikasta. Nämä tahot olivat sellaisia joiden hakuajat olivat kerran vuodessa, vuoden loppu puoliskolla. Odottaminen tuli projektin kannalta kalliiksi. Ilman yhteistyötahoja taloudellisen tuen hakeminen oli mahdotonta.

Seurauksena oli konserttipaikan saamisen vaikeus ja artistien sitouttaminen. Tämän myötä markkinoinnin oikea-aikainen aloittaminen ei ollut mahdollista. Vahvistukset ja sitoutumiset kestivät yhteistyökumppaneilla ja osalla artisteista jopa vuoden. Ei siis ollut tarpeeksi ajoissa kattavaa sisältöä markkinoinnille.

Lähetin kaupungille kirjeen, jonka liitteenä oli pyydetty laskelma kuluista ja tarkka selvitys yhteistyökumppaneista. Tuen antaminen oli jo alustavasti määritelty mahdolliseksi, mutta "kukkaro" josta se olisi annettu, ei ollutkaan enää käytössä pää-

töshetkellä. Tämän päätöksen saamiseen meni aikaa vuodesta 2012 vuoden 2013 tammikuulle.

Oman projektin kohdalla opin monta työtehtävää itse tekemällä ja pakon edessä. Monessa tyhjistä rakennetusta työtehtävästä selviydyin, kun ajattelin omaan elämäni liittyviä asioita suhteessa kyseiseen työtehtävään. Esimerkiksi konsertin musiikillisen kokonaisuuden aikatauluttaminen sujui pohtimalla mitä itse haluaisin kokea istumalla katsomossa. Muulla tavalla tätä asiaa en olisi voinut hoitaa.

Tämä osa matkastani oli kovasta työstä ja riskeistä huolimatta opettavaisin. Miellessäni vahvistui entisestään se, että olen ihmistyyppi, joka oppii parhaiten itse tekemällä ja kokemalla. Oman toteutuksen myötä varmuus omista vahvuuksista myös lisääntyi.

Oppiminen ei ole kovin tehokasta, mikäli asia ja ympäristö ovat tuttuja. Mikäli jompikumpi on vieras, oppiminen lisääntyy. Tehokkainta on jos asia ja ympäristö ovat vieraita. (Ojala 2002, 183).

Kaikki asiat mihin ”koskin” jäivät selkeänä mieleeni ja voin sanoa käytännön tasolla osaavani ne. Tiedän mistä on kysymys ja mitä asioita luen kun syvennän ja laajennan osaamistani. Oppimisväyläni oli kinesteettinen ja käsittelin tietoja soveltamissuuntatuneesti. Oppimistyylini oli toteuttaja. Konsertin jälkeen olin tietoinen monesta asiasta, johon olen valmis ja mistä selviydyn. Kokemalla ja tekemällä vieraita sekä uusia asioita sain valtavan määrän oppia ja lisää rohkeutta. Ottamieni riskien jälkeen ja niistä selviytyttyäni voi jo sanoa, että minulla on kokemusta kulttuurintuottajan työstä.

8. IMPROVISAATIOTEATTERI

Työn ja kokemuksen hedelmistä pääsin nauttimaan Improvisaatioteatterin tuottajana. Tässä vaiheessa tiesin jo tarkkaan mitä osaan ja mihin olen valmis ryhty-

mään. Tässä vaiheessa tiesin selviäväni myös monesta täysin uudesta työtehtävästä.

Työryhmään kuuluu ammattinäyttelijöitä ja muusikko. Impro toteuttaa improvisoituja- ja käsikirjoitettuja esityksiä, lauluiltoja, sekä koulutus-, esiintymis- ja juontotöitä.

8.1 Työtehtävät

Tuottajan työt

Tuottajan työhön kuuluu pienehkössä työyhteisössä lähes kaikki muut paitsi taiteellisen sisällön tuottaminen.

Tuottaja ottaa vastaan kaikki – ja koulutus tarjouspyynnöt ja selvittää yksityiskohdat asiakkaan kanssa. Heti keikan tai koulutuksen jälkeen lähtee asiakkaalle lasku. Tuottaja maksaa näyttelijöiden palkat sekä myös omansa. Verottajalle ja eläkevakuutusyhtiölle maksetaan palkkaohjelman laskemat maksut. Tuottaja toimittaa kerran kuukaudessa kirjanpitäjälle kaikki edellisen kuukauden tositteet kaikesta rahavirrasta. Lisäksi hän tekee kuukausittain ilmoitukset verottajalle ja vakuutusyhtiölle. Avustusten hakeminen ja markkinoinnin päävastuu on myös tuottajalla.

8.2 Haasteet ja kehittämiskohteet

Töihin mennessä tiesin tarkkaan mitä osaan ja mihin pystyn, jos tarve vaatii. Teaterin ja konsertin myötä oivalsin, että luovan työn yhteisö on luonnollisesti luova kaikilta osin. Näin ollen tavat toimia eivät tuntuneet vierailta, vaan tutuilta ja helpoilta ymmärtää.

Haasteina ja kehittämiskohteina pidän palkanlaskentaan ja siihen liittyviä verotuksellisia asioita. Lisäksi oman ajankäytön hallinta on tärkeän kehittämisen kohteena. Teen töitä lähes yötä päivää ja unohdan säästää itseäni liialta väsymykseltä.

Työtehtävät ovat niin mielenkiintoista, että ajan seuraaminen unohtuu. Olen ilmeisesti flow-tilassa lähes aina tuottajan töitä tehdessäni, koska mikään ulkopuolinen asia tai ääni ei häiritse ja työt sujuivat.

8.3 Arvio omasta toiminnasta

Opettelin uuden palkanlasku- ja www-sivujen ohjelman. Lisäksi tutustuin yhteisön verotussivuihin ja niiden toimintaan. Myös Lara-laskutusohjelma oli minulle ennestään täysin vieras. Olen oppinut paljon sellaista josta minulle on hyötyä missä tahansa työssä ja etenkin kulttuurintuottajan työssä.

Oma toimintani kulttuurintuottajan työssä on toisinaan liian totista. Pidän lankoja käsissä niin tiukasti, että luovuus saattaa jäädä toiselle sijalle. Toimintaani tulee muuttaa enemmän luovaksi, sen sijaan että olen liian pikkutarkkapipertäjä. Tämä tarkoittaa sitä, että antaisin itselleni hieman siimaa, siitäkin huolimatta että tekisin mahdollisesti virheitä. Virheitä olen tehnyt, mutta niiden etukäteisajattelu pitäisi kokonaan unohtaa. Nyt jo näiden työkokemusten ja kulttuurintuottajan koulutuksen loppumetreillä voin sanoa olevani oikeassa paikassa.

Tässä työssä olen myös kinesteettinen toteuttaja, koska olen oppinut lähes kaikki työt kokemalla ja kulttuurintuottajan opintojen teoriaosuutta hyödyntämällä.

9. VALMIUDET ALAN VAIHTAJANA

Opintoja on jonkin verran kertynyt elämän varrella, mutta en ole koskaan pohtinut, minkälainen oppija olen. Nyt voin olla *tekijä* ja myös hyväksyä, että se on juuri minulle oikea tapa oppia.

Kuva 7 Kolmivaiheinen eteneminen ja tiedon kumuloituminen.

Kolmivaiheisen etenemisen tärkeys on ollut selkeä. Teatterin ja konsertin työtehtävät ja näistä saatu ammatillinen varmuus ovat olleet tarpeellisia nykyisessä tuottajan työssäni. Nykyinen tuottajan työni on kaiken kokemani jälkeen mielekästä ja mukavaa.

Lisäbonuksena olen tullut johtopäätökseen miten monipuolinen ja työelämätaitoja kehittävä kulttuurintuottajan koulutus on. Työnhakuilmoituksia lukiessa avautuu melko laaja kenttä työpaikkoja tutkittavaksi. Tunnen itseni nykyisin moniosaajaksi.

10. YHTEENVETO

Päivätyö saattaa olla siedettävää ja työkaverit ihan mukavia, mutta jotain puuttuu. Jossain sisällä saattaa asua luovuus, jota pitäisi päästä käyttämään.

Ennen opintoja

Muistan jo useita vuosia ajatelleeni teatterin katsomossa, että tällaisessa paikassa ja tunnelmassa haluan olla vielä joskus töissä. Erityisesti revyytä seuratessa tunsin suurta paloa juosta takahuoneeseen ja sanoa, että ”mistä voisin aloittaa”.

Lisäksi aina massatapahtumissa huomasin seuraavani kokonaisuutta miettien asioiden sujuvuutta. Suurelta osin ajatukseni olivat ihailevia ja positiivisella tavalla analyysoivia.

Työpaikoilla ja ystäväpiirissä olen yleensä se, joka kerää ihmisiä yhteen erilaisten tilaisuuksien ja juhlien merkeissä. Tapahtumien järjestäminen ja organisointi ovat aina olleet mieluisia tehtäviä. Merkittävintä on se, että asiat sujuvat hyvinkin luontevasti ja ilman suurempia ponnistuksia.

Monta vuotta kului ennen kuin oivalsin, että näitä asioitahan voisi tehdä työkseen. Oivalluksen jälkeen tuli ensimmäisenä mieleen, että opiskeleminen taitaa olla taloudellisesti liian haastavaa. Etenin asia kerrallaan selvittäen mahdollisuuksia taloudellisen tuen saamiseen aikuisopiskelijana. Tämän jälkeen etsin oikeanlaisen koulutuksen, jonka löytyminen olikin melko helppoa. Kulttuurintuottajan tutkinto oli kuin minulle räätälöity.

Monimuoto-opinnot mahdollisti myös eri kaupungissa opiskelun. Näin ollen laitoin hakupaperit Jyväskylän Humanistiseen ammattikorkeakouluun ja jäin odottamaan miten opiskelijavalinnassa käy. Opiskelupaikan saatuani järjestin asiat niin että voin ryhtyä opiskelijaksi.

Opintojen aikana

Opintojeni alussa tilanne hieman mietitytti, mutta päivääkään en ole katunut vaan päinvastoin, koska opiskelijoita tuetaan taloudellisesti Suomessa ihan kiitettävästi.

Opintojen hieman edetessä menin rohkeasti sellaiseen työharjoittelupaikkaan, jonne olen tuntenut vetoa jo useita vuosia. Lisäksi otin ison riskin järjestäessäni hyväntekeväisyyskonsertin kantaen taloudellisen vastuun yksin. Konsertin järjestämiseen meni kaiken kaikkiaan ideasta toteutukseen noin kaksi vuotta. Opintojen aikana saamani tieto, ideat ja tuki olivat edellytys työn hyvään tulokseen. Kokeamalla oppimisen tekniikka tuli todettua hyväksi tavaksi oppia. Lisäksi se valtava

verkostoitumisen määrä minkä konsertin kautta saavutin, on suurena apuna kaikissa kulttuurintuottajan työtehtävissäni.

Pohdintoja opintojen päättyessä

Olen saanut työpaikan tuottajana, jossa olen ollut vuoden. Kontaktieni kautta olen päässyt seuraamaan useita teatteriesityksiä kutsuvieraana ja nähnyt myös sellaista teatteria josta en aiemmin tiennyt mitään.

Mikäli tuntee paloa alan vaihtoon ja mielenkiintoa opiskeluun, niin riskin ottaminen kannattaa. Riskillä tarkoitan työelämästä poisjäämistä ja siihen liittyvää hetkellistä epävarmuuden kohtaamista. Toisinaan vaaditaan yksi iso päätös, joka tuo sitten tullessaan uusia alueita ja asioita elämään. Työnhakumahdollisuudet nimittäin laajentuvat, koska verkostoitumismahdollisuudet ovat heti jo opintojen alussa olemassa.

Tilanteeni on tänä päivänä parempi kuin mitä osasin opintojeni alussa edes toivoa. Kulttuurintuottajan tutkinnon suorittamisen ja siihen liittyvien työharjoittelun ja kokemuksellisen oppimisen myötä tunnen olevani moniosaaja ja juuri oikealla alalla.

Uuden alan löytymisen myötä ei muutu ainoastaan mahdollinen työpaikka, vaan elämänpiiri laajenee uusien kontaktien ja erilaisten uusien yhteisöjen myötä. Tasaisen ja rutiiniluotoisen työn tilalle voi siis avautua taiteen ja kulttuurin toiminta-alue.

LÄHTEET

Ammattiopisto Luovi 2014. Oppimistyyliit ja niiden huomioiminen opetuksessa. Viitattu 20.4.2014.

<http://www.ede.fi/moodle/pluginfile.php/780/course/section/515/Oppimistyyliit%20tukimateriaali.pdf>

Ignatius, Maarit 2010. Oppijan penaali. Mitä oppiminen on? Oppimisen tyyliit ja –strategiat. Karelia ammattikorkeakoulu verkkojulkaisu. Viitattu 20.4.2014.

<http://moodle2.karelia.fi/mod/book/tool/print/index.php?id=7&chapterid=96>.

Hurtig, Leila 2014. Lapin matkailuopisto. Holistinen ja analyyttinen. Viitattu 01.09.2014. <http://www.ely->

[kes-](http://www.ely-)

[kus.fi/documents/10191/2657548/Leila+Hurtig,%20Lapin+matkailuopisto/06841cd2-33ea-417b-9d74-6662038b0eb7](http://www.ely-kus.fi/documents/10191/2657548/Leila+Hurtig,%20Lapin+matkailuopisto/06841cd2-33ea-417b-9d74-6662038b0eb7)

Mikkonen, Mikael 2012. Työterveyslaitos. Heittäydy rohkeasti virtaan! Viitattu 4.9.2014 http://tyopiste.ttl.fi/Uutiset/Sivut/Heittaydy_rohkeasti_virtaan.aspx

Otala, Leenamajja 2002. Oppimisen etu- Kilpailukykyä muutoksessa. Oppimisprosessin ymmärtäminen. Porvoo: WSOY.

Otala, Leenamajja 2002. Oppimisen etu- Kilpailukykyä muutoksessa. Toiminnasta oppiminen. Porvoo: WSOY.

Pohjonen, Petri 2003. Työssäoppiminen ammatillisissa perusopinnoissa. Joensuu: Joensuun yliopistopaino.

Tynjälä, Päivi 2000. Oppiminen tiedon rakentamisena. Oppimisen kokonaismalli ja oppimisen tutkimus. Helsinki: Kirjayhtymä 2000.

Tynjälä, Päivi 2000. Oppiminen tiedon rakentamisena. Oppimisen kokonaismallin osatekijät. Tampere: Tammerpaino.

Tynjälä, Päivi 2000. Oppiminen tiedon rakentamisena. Oppimiskäsitysten, orientaatioiden ja strategioiden väliset suhteet. Tampere: Tammerpaino.

Leppilampi, Asko 2012. Yhteistoiminnallinen johtaminen ja osallistava vuorovaikutus työyhteisössä. Viitattu 7.9.2014

<http://www.aikuiskoulutusep.fi/loader.aspx?id=671e5ba1-e044-4ad1-898d-4cd58d857aa6>

Järvinen, Kari 2008. Työssäoppimisen kehittäminen ohjauksen ja laadun näkökulmasta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.